

MINCIUNA

CARE SANTOS

MINCIUNA

Traducere din spaniolă
de Camelia Dinică

Redactor: Iustina Croitoru
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Alina Dincă
DTP: Andreea Dobreci, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

Care Santos

Mentira

Copyright © 2015 by Care Santos, winner of Edebe's Young Literature Prize Year 2015

© HUMANITAS, 2020, pentru prezenta versiune românească

Santos, Care

Minciuna / Care Santos; trad. din spaniolă de Camelia Dinică. –

București: Humanitas, 2020

ISBN 978-973-50-6722-9

I. Dinică, Camelia (trad.)

821.134.2

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723 684 194

— *Viața este un joc, băiete. Viața este un joc pe care trebuie să îl jucăm conform regulilor.*

— *Da, domnule. Știu că e. Îmi dau seama.*

De veghe în lanul de secară, J.D. Salinger¹

1. Traducere de Cristian Ionescu, Editura Polirom, Iași, 2011, p. 15 (n. tr.).

Potrivit statisticilor, pe parcursul a 12 luni au avut loc peste 18 000 de infracțiuni comise de minori. Cele mai frecvente au fost furturile: de mașini, de bani, de aparate electronice (îndeosebi telefoane mobile). Din diverse locuri: din mașini, din supermarketuri, în plină stradă, din case... În total 9 782 de furturi.

Cei mai mulți dintre tinerii hoși au 17 ani. Șapte-sprezece ani trebuie să fie o vârstă dificilă. Probabil că între 16 și 18 ani populația se plictisește. Interesant este că într-un singur an poliția a arestat peste 3 000 de hoși cu vârsta de 17 ani. În schimb, numărul celor de 14 ani este la jumătate: 1 505.

Pe lângă furturi, statisticile menționează infracțiunile de vătămare corporală: 2 416 minori au ajuns la închisoare din acest motiv. „Vătămare corporală“ înseamnă că, atunci când te bați cu un tip, îi tragi un picior și îl rănești serios. Apoi urmează violurile: 267. Bine, legea le denumește „infracțiuni contra libertății și integrității sexuale“.

Și astfel ajungem în capul listei. Aici avem crimele. „Omorul și formele sale“, spune legea. În total: 44 de condamnări. O gașcă mică, pe scurt. Dintre cei 44, 43 sunt băieți. Singura fată criminală din acel an avea 16 ani. Cei în vârstă de 17 ani câștigă din nou detașat. Sunt douăzeci. Sunt și criminali în vârstă de 16 ani, dar mult mai puțini: datele oficiale susțin că sunt 13. Chiar și așa, este greu să ți-i imaginezi, nu? La tarot, cartea cu numărul 13 este Moartea, ce tare! Avem și opt criminali în vârstă de 15 ani și trei de 14. Doar trei de 14 ani. Trei înseamnă foarte puțini.

Instanța pentru minori nici nu vrea să audă de cei care încă nu au împlinit 14 ani. Până la 14 ani ești copil, un inocent, nu ești „pasibil de pedeapsă“. Înseamnă că, indiferent ce-ai face, nu ești vinovat. Ești o ființă care încă nu știe nimic despre lume. O ființă care nu a simțit încă gustul amar al vieții. Un privilegiat. Nu exiști.

Să reținem acest lucru: trei criminali în vârstă de 14 ani. Trei ciudați între ciudați. Orice expert v-ar spune asta: crima este o infracțiune neobișnuită în rândul tinerilor delincvenți, este extrem de gravă, implică un efort mare, oamenii nu mor ușor. Cu toate că uneori se mai întâmplă. În cele din urmă, mai devreme sau mai târziu, totul se întâmplă. Suntem o rasă de țicniți. Oricare dintre noi este capabil de orice, dacă împrejurările sunt favorabile. În societate trebuie să existe fructele oprite pentru ca altele, cele bune, sănătoase, să le poată respinge, să se îndepărteze de ele, să nu se lase contaminate. Răsuflați ușurați! Criminalii în vârstă de 14 ani nu sunt o regulă.

Eu sunt o excepție. O ciudățenie a statisticilor. Uneori mă întreb ce-au făcut ceilalți doi.

I
SALINGER

Părinții mei sunt niște enervanți. În fiecare seară, după cină, se cufundă în tot felul de discuții pe teme supercomplicate: bancherii, criza, Statele Unite ale Americii, securitatea mondială, delincvența, sărăcia... Mă duc cu gândul la talk-show-urile alea de la televizor care durează o veșnicie și care îți fac capul mare. Pe bune că nu-i înțeleg. De obicei nu discută în contradictoriu și sunt în stare să stea de vorbă ore întregi despre toate astea. Cred că-s cam ciudați.

N-a trecut mult de la ultima discuție. Tocmai ară-taseră la știri niște imagini dintr-un metrou, unde un tip blond și înalt îi căra pumni în față unui biet băiat. Un atac rasist fără niciun motiv, se spunea. Victima era un asiatic, originar din Mongolia. Agresorul a fost arestat și trimis de instanță la un centru de reeducare. În imagini nu i se distinge chipul pentru că era acoperit de un fel de bandă transparentă. Asta pentru că legea protejează delincvenții dacă sunt minori, mi-a explicat mama. Tata a făcut o grimasă dezaprobatoare. Nu e de acord ca lucrurile să stea așa. Mama

crede că minorii mai merită o șansă, că la 17 ani nu există nimic care să nu poată fi îndreptat. Tata a întrebato-o cu cine ține, pentru că-i apără pe infractori.

— Probabil că nu s-a ocupat nimeni niciodată de sărmanul băiat. Dacă ar fi făcut-o, ar ști să facă diferența între ce se face și ce nu se face și nu s-ar comporta așa, a spus ea.

— Da' de unde! Un băiat de 17 ani știe foarte limpede ce-i bine și ce-i rău și e conștient de ceea ce face. Și pe amărâtu' snopit în bătaie cine-l apără? a sărit tata.

— Toată lumea, asta e clar, a spus mama. Întotdeauna victimei îi ia apărarea toată lumea. În societatea noastră cel mai câștigat este cel care știe să facă pe victima.

Bla, bla, bla. Mereu la fel. Plictiseală!

În ceea ce mă privește, faptul că „mama se ocupă de mine“ – care sunt singură la părinți – înseamnă o grămadă de lucruri nasoale: nu mă lasă niciodată la școală cu hainele care-mi plac; mă înnebunește cu o mie de întrebări de fiecare dată când ies în oraș; îmi confiscă telefonul mobil la ora zece seara sub pretextul că trebuie pus la încărcat; nu mă lasă niciodată să intru pe net din pat (nici măcar în weekenduri!) sau, și mai rău, nu mă lasă să țin calculatorul la mine în cameră. Da, asta este cel mai rău: trebuie să-mi fac temele în bucătărie doar pentru că ea vrea să „supravegheze ceea ce fac“ atunci când intru pe net; și trebuie să înghit faptul că din când în când se oprește în dreptul meu și se uită peste umăr la monitor doar ca să vadă dacă fac ceva ce nu-i place. Mă enervează cumplit!

— Ce vrei să fac, la câte referate mi se dau de făcut la liceu? o întreb, poate-poate își dă seama. Pe lângă asta, sunt mare deja, mamă, știu foarte bine care sunt pericolele pe internet.

Însă nici vorbă, mama nu se lasă convinsă prea ușor. De parcă n-ar avea încredere în mine. Nici măcar nu mă lasă să am internet pe mobil! E incredibilă! Tata mă privește și strânge din dinți, dându-mi dreptate, dar nici el nu știe ce să facă s-o convingă. Niciunul dintre noi nu știe.

Odată tata a spus:

— Nu că mama n-ar avea încredere în tine, Xenia. Dar pe internet sunt pericole pe care acum nu le poți înțelege și care pe noi ne sperie. Pe amândoi.

— Știi foarte bine ce pericole sunt pe internet. Nu mai sunt copil.

Tata a clătinat din cap.

— Peste câțiva ani o să înțelegi de ce facem așa, a adăugat.

— Cred că n-o să vă înțeleg niciodată, am șoptit eu, iar tata a râs.

Cu tata e ușor să râzi. Asta-mi place cel mai mult la el. Pot să vorbesc cu el despre orice, pentru că niciodată nu se enervează, cum face mama, și pentru că niciodată nu mă tratează de parcă aş avea zece ani. Nu mă deranjează să-i fac confidențe lui tata. În seara aceea, de exemplu, eram gata-gata să-i povestesc despre Marcelo. Muream de nerăbdare să-i spun cum se schimbă totul dintr-odată și cum mă simt. Fericită, diferită, specială. De câteva zile nu mă mai gândeam la nimic altceva.

Dacă i-aș fi povestit, sigur nu mi-ar fi ținut o predică din alea pe care le țin părinții. Dar i-ar fi spus mamei, și asta chiar era o problemă. Tata și mama întotdeauna își spun totul.

Din fericire, am știut să-mi țin gura.

Din fericire?

Mama observase deja ceva la mine. Mama sesizează întotdeauna orice, nu știu cum reușește. „Xenia! Vrei, te rog, să te concentrezi la ceea ce faci? Nu știu unde ți-e capul!“

„Xenia! Unde te duci cu gunoiul? Poți să-mi spui unde ți-e gândul?“

„Xenia! Ce faci acolo buimacă? De ce ești așa de distrată?“

Avea dreptate. Eram distrată. Foarte distrată. Ieșeam să duc gunoiul și cădeam pe gânduri, ca hipnotizată, în mijlocul scării. Rămâneam nemișcată în timp ce pregăteam masa, cu un surâs tâmp pe buze și cu paharele în mână, neștiind ce să fac.

Începeam să mă tem că, atunci când voi primi notele pe trimestrul al doilea, va fi dezastru. În ultima vreme nu mi-era mintea la școală, ca să spunem așa. Chiar am picat două teste consecutive la matematică. „Nu-i nimic, le îndrept la mărirea de note“, m-am gândit eu. Iar când mama m-a întrebat ce-am făcut la lucrările de control, i-am răspuns scurt:

— Bine.

Cuprins

I. SALINGER	9
II. HOLDEN	63
Un început	65
A doua încercare	66
Conserve	71
Ben	75
Telefonul mobil	82
<i>De veghe în lanul de secară</i>	86
Cartierul	92
Familia	95
Un lucru	99
Excremente	100
Ce vor toți să știe	102
Gratii	104
Mărturisire	110
Prima zi de eternitate	112
Regulamentul	117
A / F	125
Regimul de vizite	128
Pierdere de vreme	131
Fusta mini	141

Avioane	144
Procesul	150
Executarea hotărârii penale	154
Clanuri	157
Nokia	159
Două lopeți și un târnăcop	161
Împrumut la bibliotecă	168
III. RAȚELE ÎN TIMPUL IERNII	169
<i>Nota autoarei.</i>	177